

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Sofinancira Evropska unija

Odpadek šteje.

Delavnica: MONITORING-karta

Merilne in opazovalne točke, terenski evidenčni list, vloge članov skupine, pričakovana dokazila in korektivni ukrep

dr. Željko Pogačnik · Georudeko d.o.o. · 9. 9. 2026

1. POMEN NARAVE IN BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

Zakaj je narava temelj našega življenja in razvoja družbe?

KAJ JE BIOTSKA RAZNOVRSTNOST?

Raznolikost živih organizmov na vseh ravneh:

genska raznovrstnost

raznovrstnost vrst

raznovrstnost ekosistemov

GROŽNJE BIOTSKI RAZNOVRSTNOSTI

izguba in fragmentacija habitatov

podnebne spremembe

onesnaževanje

tujerodne invazivne vrste

prekomerno izkoriščanje naravnih virov

ZAKAJ JE POMEMBNA?

omogoča življenje

zagotavlja dobrine in storitve ekosistemov

prispeva k zdravju in kakovosti življenja

temelj trajnostnega razvoja in gospodarstva

kulturna, estetska in duhovna vrednost

STORITVE EKOSISTEMOV

Koristi, ki jih ljudje prejemo od narave.

OSKRBOVALNE

hrana, voda, les, zdravilne rastline, genetski viri

KULTURNE

rekreacija, izobraževanje, estetska vrednost, duhovna vrednost, kulturna dediščina

REGULACIJSKE

čiščenje zraka in vode, regulacija podnebja, varstvo pred poplavami, opraševanje

PODPORNE

nastanek tal, kroženje hranil, fotosinteza, cikel vode, ohranjanje genetske pestrosti

EKOSISTEMI

KAJ LAHKO STORIMO?

varovanje narave in zavarovana območja

trajnostno rabo naravnih virov

ozaveščanje in izobraževanje

sodelovanje vseh: posameznikov, skupnosti, gospodarstva in države

raziskovanje in spremljanje stanja narave

1

Izbrati in utemeljiti 5–8 opazovalnih točk na lokaciji.

2

Razdeliti vloge tako, da je vsak zapis nekomu poimensko pripisan

3

Sestaviti terenski evidenčni list z obveznimi polji

4

Za eno prepoznano tveganje predlagati korektivni ukrep

MONITORING KARTA

KDO

IME OPAZOVALCA:
Jana Novak

KJE

KOORDINATE TOČKE:
46.1512° N, 14.9955° E

KDAJ

DATUM:
24. 5. 2025
URA: 09:30

S ČIM

- OPREMA:
- telefon
 - daljnogled
 - beležka
 - svinčnik

POROČANJE

- NAVODILA ZA ODDAJO:
- Izpolnjeno karto fotografiraj ali skeniraj.
 - Datoteko pošlji na e-naslov: monitoring@narava.si
 - Za vprašanja pokliči: 01 234 56 78

Sofinancira Evropska unija

Odpadek šteje.

Sofinancira Evropska unija

Odpadek šteje.

1 TOČKE

2 VLOGE

3 LIST

4 DOKAZILA

5 UKREP

En korektivni
ukrep z rokom in
odgovornim.

Točka ni tam, kjer je najlepši razgled, ampak tam, kjer nekaj dokazuje.

Sofinancira Evropska unija

Odpadek šteje.

Reprezentativnost

Točka predstavlja večjo enoto: brežino, mlako, teme, interno pot. Ena točka na enoto zadošča.

Varnost in dostopnost

Do točke pridemo brez plezanja in brez približevanja robu. Če je nedostopna, jo opazujemo z varne razdalje in to zapišemo.

Ponovljivost

Fiksna foto-točka: isti položaj, isti azimut, ista kadriranost. Šele takrat je mogoča primerjava čez leto.

Gradient

Točke pokrijejo prehod dno – brežina – rob – zaledje. Vpliv se najbolje vidi v prehodu, ne v sredini enote.

PESKOKOP

Čebelarji gnezdijo v peščenih stenah.

Obrežje peskokopa je pomembno za dvoživke in številne druge vrste.

GLINOKOP

V mlakah glinokopov uspevajo številne dvoživke in druge živali.

Glinokopi so dragoceni mokrotni habitati.

Sofinancira Evropska unija

Odpadek šteje.

Terenski evidenčni list – obvezna vsebina

Manjkajoče polje pomeni, da je zapis neuporaben za matriko.

Polje	Zakaj je obvezno	Primer vpisa
ID točke	Poveže zapis, fotografijo in karto	T-04
Datum in ura	Omogoča primerjavo in preverjanje vremena	11. 9. 2026, 09.35–09.50
Opazovalec	Odgovornost za zapis	Novak, Kos
Koordinata + natančnost	Ponovljivost lokacije	46,xxxx / 15,xxxx, ±6 m
Vreme	Vpliva na vidnost in aktivnost živali	Sončno, 24 °C, šibek veter
Substrat in struktura	Poveže vrsto z okoljem	Fin pesek, navpična stena 3 m
Opazanje + število	Osnovni podatek	Merops apiaster, 4 osebk
Zanesljivost (A/B/C)	Loči potrjeno od domnevnega	B – cf., potrebna potrditev
Oznaka fotografije	Povezava na dokazilo	IMG_2041–2043

Dober in slab zapis

Isti dogodek, dva zapisa. Samo eden pride v matriko.

UPORABNO

- »T-04, 09.42, navpična peščena stena, 4 osebkı Merops apiaster v letu nad steno.«
- »Foto IMG_2041 z merilom, sever levo, oznaka točke vidna na listu.«
- »Zanesljivost B: vrsta prepoznana z razdalje 40 m, brez posnetka detajlov.«
- »Koordinata ± 6 m, telefon, odprto nebo.«

NEUPORABNO

- »Videli smo veliko ptic.«
- Fotografija brez merila, brez oznake točke in brez časa.
- »Verjetno je bil čebelar« – brez zapisane kategorije zanesljivosti.
- Koordinata brez navedbe natančnosti ali sistema.

PESKOKOP

Čebelarji gnezdijo v peščenih stenah.

GLINOKOP

V mlakah glinokopov uspevajo številne dvoživke in druge živali.

Sofinancira Evropska unija

Odpadek šteje.

Ključno sporočilo

Obrežje peskokopa je pomembno za dvoživke in številne druge vrste.

MONITORING KARTA saniranih rudniških območij

KDO

Ekipa monitoringa: študenti, raziskovalci, prostovoljci

KJE

Sanirana območja peskokopa in glinokopa (zemljevid točk).

KDAJ

Monitoring poteka od pomladi do jeseni (v času aktivnosti vrst).

S ČIM

Daljnogled, fotoaparat, GPS, terenski listi, merilni pripomočki.

POROČANJE

Podatki se po vsakem terenskem obisku vneso v podatkovno bazo in analizirajo.

LEGENDA TOČK

- T-1 Peščena stena (gnezdilne luknje)
- T-2 Suhi travnik
- T-3 Rob gozda
- T-4 Mlaka – plitvi predel
- T-5 Mlaka – globlji predel
- T-6 Obrežje z vegetacijo
- T-7 Izhodišče/bežna pot
- T-8 Referenčno območje

TERENSKA OPOMBE
- opazovanje vrst
- vedenje
- stanje habitata
- fotografiranje
- vzorčenje (če potrebno)